

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาของครูในโรงเรียน
ในโครงการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

นางสาว เรณู เขียวรักษ์วีธา

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974 - 633 - 461 - 1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16704844

**STATE AND PROBLEMS OF HEALTH EDUCATION INSTRUCTIONAL
MANAGEMENT OF TEACHERS IN SCHOOLS UNDER THE
PROJECT ON PROMOTION AND DEVELOPMENT FOR
OUTSTANDING STUDENTS AT THE UPPER
SECONDARY EDUCATION LEVEL**

Miss Raenou Tienrakwicha

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education**

Department of Physical Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-461-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาของครูในโรงเรียน
ในโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

โดย นางสาว เรณู เขียวรักษ์วิธา

ภาควิชา พลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพย์ศิริ กาญจนวาสิ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

Dr. B. -

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ อังสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Dr. S. -

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฉวีชัย สุทธิ)

Dr. T. S. -

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพย์ศิริ กาญจนวาสิ)

Dr. T. S. -

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เทพวณี หอมสนิท)

Dr. R. S. -

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. รัชณี ขวัญบุญจันทร์)

Dr. A. S. -

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. เอ็มอัชฌา วัฒนบูรานนท์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

เรณู เรียงรักษ์วิชา : สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาของครูในโรงเรียน
ในโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
(STATE AND PROBLEMS OF HEALTH EDUCATION INSTRUCTIONAL
MANAGEMENT OF TEACHERS IN SCHOOLS UNDER THE PROJECT
ON PROMOTION AND DEVELOPMENT FOR OUTSTANDING STUDENTS
AT THE UPPER SECONDARY EDUCATION LEVEL)

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ. คร. ทิพย์สรี กาญจนวาสี , 119 หน้า , ISBN 974 - 633 - 461 - 1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาของครู
ในโรงเรียนในโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (สพพ.)
ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปให้ประชากรซึ่งเป็นครูสุขศึกษาที่สอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนในโครงการ สพพ. จำนวน 90
คน จาก 44 โรงเรียนทั่วประเทศ ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 82 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.11 จากนั้นผู้วิจัยนำ
แบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหา ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนในโครงการ สพพ. พบว่าครูมีวุฒิการศึกษา
ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาพลศึกษา มีจำนวนคาบในการสอน 16 - 20 คาบต่อ 1 สัปดาห์ โดยสอนวิชาสุขศึกษา
ทั้งในโครงการ สพพ. และในหลักสูตรปกติ ซึ่งส่วนใหญ่ที่สอนวิชาสุขศึกษาในโครงการ สพพ. เนื่องจากได้รับ
มอบหมายให้สอน
2. สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาของครูในโรงเรียนในโครงการ สพพ. พบว่าด้านหลักสูตร
ใช้ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการแต่พัฒนาให้เหมาะสมกับโครงการ สพพ. โดยมีครูผู้สอนแต่ละคนพัฒนากันเอง
ด้านเนื้อหาวิชา ใช้เนื้อหาวิชาสุขศึกษาจากเนื้อหารายวิชาที่ใช้ในการสอนปกติแต่มีการกำหนดส่วนที่เรียนในห้องเรียน
กับส่วนที่นักเรียนต้องไปศึกษาด้วยตนเอง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูสรุปเนื้อหาและให้นักเรียน
ไปศึกษาด้วยตนเอง ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนและการใช้แหล่งวิทยาการ ครูใช้หนังสือแบบเรียนและ
สื่อที่นักเรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตัวเอง ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ครูใช้ข้อสอบที่สร้างขึ้น
สำหรับโครงการ สพพ.
3. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาของครูในโรงเรียนในโครงการ สพพ. โดยส่วนรวม
เป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย ด้านที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมากคือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยครู
ระบุว่า ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ด้าน คือ ทักษะพิสัย ทักษะพิสัย
และจิตพิสัย ครูต้องให้การสอนแบบบรรยายมากกว่าวิธีอื่น ครูไม่มีเวลาให้นักเรียนฝึกทักษะด้านการปฏิบัติ
ส่วนด้านอื่น ๆ เป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา สุขศึกษา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิติบัตร 2 เรณู เรียงรักษ์วิชา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ทิพย์สรี กาญจนวาสี
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C 641652 : MAJOR HEALTH EDUCATION

KEY WORD:

HEALTH EDUCATION / THE PROJECT ON PROMOTION AND DEVELOPMENT / OUTSTANDING STUDENTS / THE UPPER SECONDARY EDUCATION LEVEL
RAENOU TIENRAKWICHA : STATE AND PROBLEMS OF HEALTH EDUCATION INSTRUCTIONAL MANAGEMENT OF TEACHERS IN SCHOOLS UNDER THE PROJECT ON PROMOTION AND DEVELOPMENT FOR OUTSTANDING STUDENTS AT THE UPPER SECONDARY EDUCATION LEVEL. THESIS ADVISOR :
ASST. PROF. TIPSIRI KANJANAWASEE , Ph. D. , 119 pp. ISBN 974 - 633 - 461 - 1

The purposes of the research were to study the State and problems of Health Education Instruction Management of Teachers in Schools under the Project on Promotion and Development for Outstanding Students at the Upper Secondary Education Level. Questionnaires were sent to 90 health education teachers who taught health education subjects in 44 schools, eightytwo of the questionnaires (91.11 %) were returned. The obtained data were then analyzed in terms of percentage, mean and standard deviation.

The results were as follows :

1. The majority of teachers in this study graduated with a bachelor's degree and most of them majored in physical education. The teachers spent 16 - 20 periods per week for regular curriculum and curriculum on Promotion and Development for Outstanding Students. It was revealed that most teachers did not volunteer to teach this curriculum but rather assigned to teach it.

2. The State of Health Education Instruction Management of Teachers in Schools under the Project on Promotion and Development for Outstanding Students at the Upper Secondary Education Level can be concluded as follows : 1) Curriculum Implementation, The curriculum used in the irregular project were developed from the Ministry of Education curriculum by the teachers themselves ; 2) Content Organization, Regular content was used in the curriculum for Outstanding Students, but was divided for class learning and self studying ; 3) Instructional Activities, The teachers only emphasized health content and asked students to gain practice by their own efforts ; 4) Utilization of Instructional Media and Health Educational Resources, Most of the teachers used books and self studied materials ; 5) Instructional Measurement and Evaluation, Special tests were also constructed by the teachers for the program evaluation.

3. The Problems of Health Education Instruction Management of Teachers in Schools under the Project on Promotion and Development for Outstanding Students at the Upper Secondary Education Level : It was found that the serious problems were centered around instructional activities area ; 1) The teacher could not fulfill the objectives of Cognitive, Affective and Psycomotor domain ; 2) Most of the teachers taught only by lecturing method ; 3) Students did not have the apportunity to practice their health learning because the health teaching periods were limited. Problems in other areas of the Project were not as serious.

ภาควิชา.....พลศึกษา.....

สาขาวิชา.....สุขศึกษา.....

ปีการศึกษา.....2538.....

ลายมือชื่อนิติ.....*วิมล ธีระรักษ์กิจ*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*วิมล ธีระรักษ์กิจ*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพย์สิริ กาญจนวาสิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ซึ่งให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ และคำปรึกษา ตลอดจนช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความห่วงใยตลอดมา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธาวัณย์ สุกกรี ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เทพวณี หอมสนิท รองศาสตราจารย์ ดร. รัชณี ขวัญบุญจัน อาจารย์ ดร. เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้สละเวลาในการตรวจแบบสอบถามและให้ข้อเสนอแนะอันมีค่ายิ่ง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ผู้สอนวิชาสุศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการออกแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุด คณะครุศาสตร์ ที่ให้บริการด้วยมิตรไมตรีจิต และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนบางส่วนในการทำวิจัยนี้

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมารดา ขอบพระคุณพี่ ๆ และขอบคุณน้อง ๆ หลาน ๆ ตลอดจนเพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยห่วงใยไต่ถามและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

เรณู เรียงรักษ์วิชา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวทางการดำเนินงาน โครงการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	8
โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533.....	15
ลักษณะวิชาสุขศึกษา.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ.....	17

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ.....	20
สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	23
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	23
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	23
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	26
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	26
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	27
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
5. สรุปผลในการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	69
รายการอ้างอิง.....	86
ภาคผนวก.....	91
ประวัติผู้เขียน.....	119

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย